

KOMMUNIST

Mindstelønsdommen: En »sejr«?

Foto: Sine B.

■ EU's domstol har nu afsagt sin længe ventede dom i sagen om mindstelønsdirektivet. Hvis man læser de danske aviser, kunne man tro, at Danmark står tilbage med en stor delvis sejr. Men den fortælling er – som så ofte i EU-dækningen – ren ønsketænkning.

For sandheden er: *Danmark tabte sagen.*

Ja, vi fik medhold i to mindre bestemmelser. Men realiteten er uændret: EU's mindstelønsdirektiv består, og Danmark er fortsat underlagt de rammer, Bruxelles har fastsat for løndannelse. Den danske model står ikke styrket – den står beskåret. Og det bliver næppe sidste gang.

Et lille stykke suverænitets ad gangen

Domstolen annullerede godt nok de passager, der kunne tolkes som en direkte adgang til, at EU kunne fastsætte mindstelønnen selv. Men direktivet som helhed står tilbage. Og dermed også EU's ret til at bestemme rammerne for, hvordan medlemslandenes lønssystemer skal indrettes og overvåges.

“Mindsteløn = sulteløn”. Demonstration mod EU's mindsteløn.

Det betyder, at vi bevæger os tættere på et scenarie, hvor debatten ikke længere handler om, hvem der bestemmer lønnen – men om *mindstelønnens størrelse*: Skal den være 120 kroner i timen? 130? Eller 110 i et “kriseår”?

Det er ikke en sejr for arbejderklassen. Det er det modsatte. Når mindsteløn først bliver en EU-kompetence – selv indirekte – vil pres for harmonisering og justering komme. EU stopper aldrig ved første skridt, det har vi lært af dyrt købte erfaringer.

Lande med mindsteløn har ikke fået højere løn – tværtimod

Erfaringerne fra andre EU-lande giver ingen anledning til begejstring. I flere lande har indførslen af mindsteløn ikke hævet levevilkårene, men tværtimod presset lønningerne ned.

Mindsteløn fungerer i praksis som et *loft* frem for et gulv. Lønninger klumper sig om minimum, kollektive aftaler udhules, dette har medført at flere må have to jobs for at kunne overleve.

Hvor er handlekraften i Danmark?

Et spørgsmål trænger sig på: *Hvor er den faglige modstand?*

Mens EU langsomt, men sikkert, udhuler den danske model, reagerer Socialdemokratiet, SF og store dele af fagbevægelsen med stilhed eller runde formuleringer. Der opildnes ikke til strejker, markeringer eller større protester. Ingen klare røde linjer. Ingen “hertil og ikke længere”.

Det gør det lettere for EU

at udvide sin kompetence bid for bid.

Fagbevægelsen taler ofte om “dialog” og “indflydelse i Bruxelles”, men mens de taler, flytter EU grænserne for, hvad der anses som legitim indblanding. Uden pres nedfælder fagbevægelsen med at administrere de beslutninger, der træffes udenfor landet.

Hvis arbejdsmarkedet i Danmark skal forsvares, kræver det ikke mere samarbejdsvilje – men organisering og modstand.

EU fremstilles som løsningen – også når vi bliver kørt over

I dansk debat fremstilles EU som vejen til sociale fremskridt. Men når Danmark – helt usædvanligt – siger fra, bliver vi alligevel tromlet. Og bagefter kaldes resultatet en “sejr”. Det er manipulation forklædt som europæisk begejstring.

For hvad i direktivet hjælper danske lønmodtagere? Ingenting. Det flytter blot endnu en kompetence væk fra de danske lønmodtagere.

Hvornår siger vi det højt?

For EU-modstandere er dommen ingen overraskelse. Den er en bekræftelse.

EU fortsætter ad den samme vej: mere centralisering, mere kontrol og mere indblanding i områder, der aldrig burde have været EU-anliggende. Og når Danmark fortsætter med at lade EU definere rammerne for vores arbejdsmarked, ja så vil konsekvenserne mærkes af lønmodtagerne.

Det er på tide at sige det klart: *Fingrene væk – Danmark kan selv – ud af EU.*

/Sine Bilfeldt

Støt bladet
KOMMUNIST
på MobilePay

35 15 40

Leder

Racismen blomstrer

■ Dansk Folkeparti, der er hovedansvarlig for den umenneskelige, konventionsstridige og ulovlige udlændingepolitik, føler sig hængt ud som nazister!

Men når f.eks. DF'eren Mikkel Bjørn skriver på Facebook: "Skal du et smut til Nørrebro? Så har jeg lavet den perfekte guide til dig. Der er både gademarkeder fyldt med tyvekoster og vrede sælgere, islamistiske moskéer, en hyldest til terrorister og meget, meget mere. Men det bedste af det hele? Der er en metro, så du kan komme hurtigt væk derfra igen", så er der ikke noget at sige til, at de krænkede tillader sig at sammenligne DF's retorik med de tyske nazisters vrøvl om overmennesker. Hvis de ønskede at opføre sig anstændigt og menneskeligt, ville de også undgå at blive sammenlignet med dem.

Værdighed

Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet har sat alle sejl til for at føre en massiv hadkampagne, som fjerner ansvaret for den førte politik, der kører samfundet i sænk. Nej, det er ikke den brune arbejderklasse, som står bag det.

Hadet er blevet et legitimt kort i dansk politik. Bræk er blevet lugtfrit. Den liberalistiske politik buldrer derudaf: Ghettolov, kontanthjælpsreform, integrationsydelse m.m., der er målrettet flygtninge og indvandrere og deres efterkommere.

De politiske partier, der står bag disse reformer, medvirker til at gøre de indre svinhund

"stuerene". Den fremmedfjendske politik er systematisk.

Borgere fra hele Sjælland skal til Næstved i Udlændingestyrelsen for at forny deres opholdstilladelse, i stedet for at tilgå den nærmeste borgerservice? Det er bøjet i neon, at de bliver behandlet som andenrangsborgere.

Kapitalens behov

Der er over 384.000 udenlandske arbejdere på det danske arbejdsmarked. Kapitalen behøver dem, og de er også billigere end os "hvide". Regeringen taler med flere tunger. Den har lavet særregler for at kunne hive arbejdskraft fra USA, Storbritannien, Singapore, Kina, Japan, Australien, Canada, Indien, Brasilien, Malaysia, Montenegro, Serbien, Nordmakedonien, Albanien, Ukraine og Moldova.

Kampen mod social dumping er vigtigere end nogensinde. Her er ikke nævnt den arbejdskraft, som allerede er frit tilgængelig fra andre EU-lande. De er alle vores nye kollegaer, med samme leveomkostninger og samme behov.

Danmark for arbejderklassen

Hvordan partierne skizofrent kan skille deres lovmæssige og ytrede racisme fra behovet for kapitalens arbejdskraft, er noget af en kunst at sluge dagligt.

Der er dumme svin i alle farver og køn. Det er et gammelt kneb med racisme, for at splitte arbejderklassen. Vi ved bedre. Det danske samfund

har siden 1960'erne og 1970'erne oplevet en stigende tilstrømning af indvandrere og flygtninge, hvilket har medført, at de er blevet en normal og voksende andel af den danske befolkning.

Sammenhold

Alligevel bliver denne gruppe af medborgere dagligt udsat for islamofobi, had, beskyldninger om terrorisme, og velfærdsturisme og deportation.

Derfor er det livsbekræftende at gå side om side til Palæstinademonstrationerne og kæmpe for samme sag, ligesom i boligforeninger, sportsklubber, i kunst og musik og ikke mindst i fagbevægelsen.

Vi vil ikke have et samfund, der står for etnisk udrensning og deportation. Vi vil ikke skabe flygtninge. Derfor skal regeringen stoppe sin vanvittige oprustning og militære støtte til Israel og Ukraine. Før var det Afghanistan, Libyen, Jugoslavien, Syrien osv.

Vi er kampfæller, naboer og kærestes. Sammen skal vi bekæmpe den systematiske racisme, som kun har til formål at splitte os. Den virkelige fjende er kapitalismen.

Livet på bunden

Af Lilli Rodeck

■ Kontanthjælpsreformen viser tydeligt, at regeringen og deres samarbejdspartnere, ikke aner noget om et liv på bunden af samfundet.

Et af målene for regeringen hed, at det skulle være muligt for hver enkelt modtager at kunne se hvilket beløb, de var berettiget til at modtage om måneden. Et andet mål var, at beløbet skulle være tilpas lille, så modtagerne ville skynde sig ud og finde et arbejde.

Men følgerne blev noget helt andet. Flere har mistet deres bolig, da de ikke har råd til både at spise og et sted at bo. Mange boligselskaber prøvede at hjælpe med det, men der var ikke helt så enkelt.

Med en galoperende inflation står borgere på laveste ydelse i nogle vanskelige valg. Mad, medicin eller bolig. Mange på den laveste takst er også de, der har flere diagnoser, det være sig fysiske eller psykiske. Medicin er meget vigtig for denne gruppe mennesker.

Hvis alt for mange mister deres bolig, vil de opdage, at der ikke er plads på herberg eller forsorgshjem. De er i forvejen pressede. Det vil sige, at mange bliver henvist til gader og parker, da opgange nu er blevet et lukket land.

Regeringen og især SF vasker deres hænder og tager

den overraskede mine på, men de opsiger ikke reformen. De havde i deres iver ikke bemærket, at priser på mad, varme, el og medicin stiger. De havde heller ikke sat sig ind i de stigende huslejer.

Selvom kontanthjælpsmodtageren får boligstøtte, er det langt fra nok til at sikre penge

til restbeløbet på husleje, mad og medicin. Det er i disse kolde tider ikke nemt at bo uden el og varme.

Bolig er en menneskeret og kan løses politisk. Ingen skal ende på gaden. Kommunerne må akut gå ind og kompensere for denne onde reform, indtil regeringen trækker den tilbage.

Vi har ikke brug for flere fattige eller hjemløse. Vi har brug for, at alle kan opvokse i et trygt samfund og gå mætte i seng med god samvittighed. For vores børns skyld og vores fremtid.

KOMMUNIST

34. årgang

Udgivet af DKP,
Danmarks Kommunistiske Parti
Frederikssundsvej 82
2400 København NV

Telefon 38 88 28 33
Bankkonto 5322 0311328
MobilePay 35 15 40

www.kommunist.dk
www.dkp.dk
kommunist@kommunisterne.dk

Redaktion:
Frederikssundsvej 82
2400 København NV
www.kommunist.dk

ISSN 0906-544X

Ansvarlig overfor presseloven:
Niels Rosendal Jensen

Abonnement:
Halvårs 175,- kr.
Helårs 325,- kr.

– Redigering af december-nummeret er afsluttet 20. november. Afleveret til Bladkompagniet 25. november.

– Deadline for artikler til januar-nummeret er den 8. december. Distribueres den 22. december.

Layout: Karen Hedegaard
Tryk: Kailow Graphic

Bladet kan bringe artikler, som ikke er dækkende for DKP's politiske holdning.

Fattigdom er politisk bestemt

Ingen er nogensinde løftet ud af fattigdom under kapitalismen

■ I hele mit liv har jeg set fattigdom i Danmark. Posemænd og -damer. Hjemløse og drankere. Folk, der boede i slum, og folk, der hutlede sig igennem. På intet tidspunkt i Danmarkshistorien har det såkaldte velfærdssamfund afskaffet fattigdommen. Men vi har haft stærke bevægelser, der har forbedret bolig- og levevilkår for befolkningen.

Lejerbevægelser og DKP har historisk kæmpet stærkt for at vende udviklingen på både bolig- og socialområdet. Bolig er en basal menneskeret. Men tilbage i 1990'erne ændrede mange af disse sikkerhedsnet sig. Kommunerne solgte deres boligmasse, regeringen ændrede boligloven, så huslejen kunne stige med fupmodernisering, selvom Lejernes Landsorganisation allerede dengang advarede om den situation, vi står i nu.

Den nye kontanthjælpsreform har allerede vist sine første ofre. I København er 10 københavnere sat på gaden af fogeden. Ud af de 10 borgere har to af dem børn og en er højgravid. Kommunen kan ikke genhuse dem og må åbenbart ikke betale deres husleje. 27 bliver smidt ud inden jul. Kommer de sølle 15 millioner fra regeringen først i januar, februar eller marts næste år, vil hundredvis af borgere rundt omkring i landet allerede være blevet hjemløse inden juleaften! Regeringen og SF kendte til konsekvenserne.

Konsekvenser

Kirkens Korshær fortæller om en kvinde, der kommer på deres varmestue. Hun har tidligere levet i hjemløshed og boet på herberg. Sidste år lykkedes det hende, med støtte fra kommunen, at flytte i egen bolig. Endelig undslap hun hjemløsheden og al den usikkerhed og utryghed, der følger med.

Illustration: Grete Folman

– Og så alligevel ikke helt. Nu er kvinden nemlig på vej til at blive udsat af sin bolig. Ikke fordi hun har gjort noget forkert. Men fordi hun med kontanthjælpsreformen bliver sat så meget ned i ydelse, at hun ikke længere har råd til at betale sin husleje, beretter de.

Dømt til gaden

Trods advarsler fra civilsamfundet blev kontanthjælpsreformen vedtaget i Folketinget i december 2024 og trådte i kraft den 1. juli i år. Med den blev satserne ændret for mange kontanthjælpsmodtagere, og en række tillæg blev afskaffet. Aktivitetstillægget til unge er væk.

Tillægget til unge med bestemt psykiske diagnoser er afskaffet. Og så er kommunernes mulighed for at tildele særlig støtte til kontanthjælpsmodtagere med høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde forsvundet. Hjemløsheden truer.

Den udvikling forstærkes af, at betalbare boliger forsvinder med lynets hast. Fra 2021 til 2024 er antallet af boliger med en husleje på under 3.500

kroner om måneden halveret på landsplan.

Det går stærkt

Kirkens Korshær mærker, at desperationen øges blandt de ramte, der kommer for at få et gratis måltid, varmt tøj eller en madpakke til ungerne. I Aalborg fortæller de om mennesker med et rådighedsbeløb på 500–700 kroner til at betale mad og andre fornødenheder for. Fredericia Kommune fortæller om en enlig mor med fire børn, der – efter at faste udgifter er betalt – nu kun har 20 kroner om måneden til mad.

Frederiksberg Kommune har set sig nødsaget til at opsigte to aftaler, hvor de administrerede borgernes økonomi, fordi de nu får for lav en ydelse til at kunne betale deres faste udgifter. Og i København har kommunen meddelt flere hjemløse, at de ikke længere kan stå på ventelisten til at få anvist en bolig, fordi de har for lav en indkomst til at kunne betale for en.

Hvad blev der af den politiske ambition om at nedbringe hjemløshed og udsathed? Denne reform gør det stik

modsatte! Den kaster mennesker ud i hjemløshed og fastholder dem dér. Samtidig med, at mange fattiggøres i en grad, hvor de går sultne i seng.

Hvem samler op

Statens midlertidige huslejetilskud (under Fonden for Blandede Byer) giver København mulighed for at give huslejetilskud til 350 borgere. Kommunen har skaffet boliger til 266 borgere, mens 59 er på venteliste. De i alt 325 opfylder alle tænkelige krav, men boligerne findes ikke!

Derudover er 228 hjemløse på venteliste til en bolig gennem den boligsociale anvisning, som ikke kan få støtte via de tilskudsmuligheder, som ministeren Kaare Dybvad (S) refererer til, fordi reglerne i dag er for stramme, fortæller socialborgmester Karina Vestergaard Madsen (EL).

Derudover har 700 børnefamilier fra den 1. november mistet et fritidstillæg på 450 kr. hver måned per barn (maks. tre børn) – altså op til 1.350 kr., fordi de ikke kan dokumentere, at pengene er gået til fritidsaktiviteter.

Det er ikke overraskende,

Rikke G.F. Carlsson, formand for DKP

for en stor del af forældrene er nu så fattige, at det ikke kan undre nogen, hvis de har brugt pengene på husleje og mad.

”SOCIAL”demokratiet

Da socialdemokraten Poul Nyrup var statsminister, sagde han i sin nytårstale: ”at vi har et ansvar for, at der findes et samfund, som har styrke til at vise omsorg for de svage og udsatte, omsorg for mennesker der er kommet i nød”.

Vi venter stadig på det samfund. Krigsinvalider fra krigen i 1864 fik bevilling til at gå rundt og spille på lirekasse. I 1930'erne var det almindeligt, at man på gaden mødte en forhutlet arbejdsløs, der stod og solgte De arbejdsløses blad i håb om at tjene til en kop varm kaffe og et studentbrød, og sådan kan vi give mange ydmygende eksempler på politisk opfindsomhed mod fattigdom.

Fattigdommen er politisk bestemt, ligesom rigdom. Det ses tydeligt i denne nye reform. De ansvarlige politikere har dømt de fattiges børn til fortsat fattigdom. Nu venter vi bare på madkuponer og de velmenende organisationer, der tror, at man kan strikke sig ud af den førte politik.

Det vragede københavnske socialdemokrati kan starte med at spørge JEUDAN, om de lokaler, de stillede til rådighed gratis under deres valgkamp, nu kan bruges til nødherberg.

Imens må vi kræve, at kommunerne betaler de ramtes udgifter, så de kan blive boende, indtil vi får væltet de partier der står bag den politiske skabte fattigdom.

To faglige kongresser med nye tiltag

Foto: NNF

De 300 delegerede har nu sat kursen for fødevarerforbundet NNF frem mod næste kongres.

■ Der var mange kongresser i slutningen af 2025. Vigtige tiltag og beslutninger blev taget for det fremtidige arbejde i forbundene. Bladet *KOMMUNIST* bringer her nogle uddrag fra kongresserne i Danmarks Lærerforening samt Fødevarerforbundet NNF.

Danmarks Lærerforening

Lærerne er som bekendt hjertet i skolen. Det er lærerne der gennem undervisning åbner elevernes øjne for verden. Den uddannede og engagerede lærer er afgørende for

elevens udvikling og livsmuligheder.

Opråb til politikerne

Formand Gordon Ørskov Madsen slog i sin beretning fast, at folkeskolen er presset til sit yderste på grund af mangel på ressourcer og uddannede lærere.

Danmarks Lærerforening vil gerne være med til at finde løsninger, men kan ikke gøre det alene. Kongressen forventer, at regeringen og Kommunernes Landsforening finder de nødvendige investeringer, så vi sammen kan finde gode

løsninger. For det er nødvendigt, for at vi kan skabe en stærk og attraktiv folkeskole, som både forældre, elever og lærere vælger til.

Kongresdebat og beslutninger

Lærernes arbejdsmiljø og folkeskolens kvalitet er to sider af samme sag. Derfor er politikerne nødt til at investere i lærernes arbejdsmiljø, var et af budskaberne. Kongressen fremhævede også den humanitære katastrofe for børnene i Gaza og opfordrede til international handling.

Et andet centralt emne var at fastlægge lønstrategi og krav til den kommende overenskomst (OK26). Dette emne var lukket for offentligheden. Gordon Ørskov Madsen blev af kongressen genvalgt som formand.

Fødevarerforbundet NNF

De røde faner var hejst, da Fødevarerforbundet NNF startede deres kongres. NNF er en stærk spiller på det danske arbejdsmarked. Det er fødevarerarbejdernes foretrukne fagforening, og NNF står stærkt, så fundamentet er i orden, både fagligt, organisatorisk og økonomisk. Men det betyder ikke, at man skal lukke øjnene for udfordringer, der skal træffes de rette valg for fremtiden.

Tæt på medlemmerne

Indledningsvis kunne NNF's Forbundsformand, Ole Wehlast, berette, at hver eneste dag henvender medlemmer sig til NNF for at få hjælp og vejledning.

Hver eneste dag løser tillidsrepræsentanter deres kollegers små og store problemer ude på arbejdspladserne, og hver eneste dag kæmper NNF for bedre vilkår og forhold for medlemmerne. Alt det kan kun udføres, fordi vi har sat nogle fælles mål.

Nye tiltag og beslutninger

De 300 delegerede tog stilling til, hvad NNF skulle arbejde for de næste fire år og har nu truffet en række nye afgørende tiltag og beslutninger om fremtiden.

Kontingentet vil stige fra 409 til 422 kroner om måneden. Flere besøg på medlemmernes arbejdspladser. Valg af flere tillidsrepræsentanter. Sprogundervisning til udenlandske kollegaer. Styrket samarbejde mellem tillidsrepræsentanter i de lokale afdelinger og forbundet samt fastholdelse af fødevarerproduktion i Danmark.

Genvalg og nye kræfter

Forbundsformand Ole Wehlast og den øvrige ledelse blev genvalgt. Som noget nyt i ledelsen er der oprettet en ny post som politisk forbunds-næstformand. Det skal være med til at sikre et glidende generationsskifte, når den nuværende formand efter planen går på pension senest i oktober 2027.

Den nye mand om bordet blev mejeristen Kim Mosskov Andersen, der har været tillidsrepræsentant hos Arla Foods.

/PeJu

Nordjyske fysioterapeuter strejker fortsat

■ Nordjyske fysioterapeuter har nu strejket i snart syv måneder. Uenighed om løn, pension og andre basale rettigheder er årsag til konflikten.

Ud over lønforhold drejer det sig blandt andet om manglende ret til barnets første sygedag, betalt pension og retten til at vælge tillidsrepræsentanter.

En ny fagforening

Fysioterapeuternes Fagforening brød ud af Danske Fysioterapeuter, hvor både arbejdstager og arbejdsgiver var organiseret i samme forening.

Det har gennem tiden ført til meget splid og ballade, og det blev en for stor sten i skoen for mange. Der skulle være rene linjer. Derfor blev den nye fagforening søsat i november 2024 og blev medlem af FH (Fagbevægelsens Hovedorganisation).

Første konflikt

Det er første gang at den nye fagforening er i konflikt, ja den har ikke engang sin egen fane.

Derfor varmede det, at andre fagforeninger i det nordjyske mødte op med deres faner til en nylig afholdt demonstration foran Fysioterapi

Center Benefit Nord i Frederikshavn.

Nok at se til fremover

En af de første opgaver for den nye fagforening er at få overenskomstdækket flere fysioterapeuter. For helt grundlæggende er der ikke overenskomst for mange af de privatpraktiserende fysioterapeuter, som er på klinikker i dag.

Så fagforeningen skal fremover arbejde for arbejdstagerens vilkår og ansættelsesforhold, så der bliver nok at se til fremover.

/PeJu

Foto: Fysioterapeuternes Fagforening

De røde faner var godt repræsenteret ved en tidligere demonstration foran Fysioterapi Center Benefit Nord i Frederikshavn.

Håndværkere kræver erstatning

■ Flere håndværkere har nu besluttet at kræve økonomisk kompensation oven på deres arbejde på en omstridt byggeplads i Aalborg, hvor de mener, de er blevet udsat for sundhedsskadelig asbest.

Håndværkerne har arbejdet på renoveringen af en tidligere tobaksfabrik, hvor Arbejdstilsynet gentagne gange har givet strakspåbud.

En alvorlig sag

Ifølge fagforeningen 3F er der tale om en alvorlig arbejdsmiljøsag, og 63 håndværkere kræver nu 50.000 kroner hver i godtgørelse for psykisk belastning.

På byggepladsen udstedte Arbejdstilsynet flere strakspåbud under arbejdet i både 2024 og 2025. Sagen har været omtalt i bladet KOMMUNIST som asbestskandalen i Aal-

borg, da op mod 200 håndværkere havde været udsat for asbest fare på byggepladsen, som efterfølgende blev lukket ned.

Fusk med prøver

Siden kom det frem, at en medarbejder fra det rådgivende ingeniørfirma Brix og Kamp havde forfalsket et analyseresultat af en asbestprøve. Medarbejderen blev efterføl-

gende bortvist fra arbejdspladsen af sin arbejdsgiver.

Fængselsstraf for sjusk med asbest

Femover falder hammeren over asbest-kriminelle, der snyder og bedrager i jagten på profit. Alt for ofte er ansatte i byggeriet udsat for asbeststøv, som er livsfarlig, hvis det ikke håndteres korrekt. Alligevel dukker der gang på gang

eksempler op, hvor virksomheder ikke lever op til deres ansvar, og ansatte bliver udsat for det livsfarlige støv.

Et flertal i Folketinget er nu langt om længe blevet enige om en national asbeststrategi, hvor de groveste tilfælde udløser fængselsstraf for fremtiden.

/PeJu

KLIMA OG MILJØ

v. Peter Just

Foto: Vejdirektoratet

Fra sjov tobak til vejvisningstavler

■ Hamp kan bruges til andet end cannabis. Vejdirektoratet har sat den første store vejvisningstavle i Bio-Panel op, der er hampbaseret og et biologisk nedbrydeligt materiale.

Bio-Paneller er langt mere bæredygtigt end de traditionelle aluminiumstavler, og ophængningen af det nye store skilt er en del af et større projekt i Vejdirektoratet, der

går ud på at undersøge mere klimavenlige løsninger til vejvisningstavler.

Er kun to millimeter tyk

Selve pladen i skiltet er kun to millimeter tyk, og ligesom en aluminiumstavle er den blevet forstærket, så den lever op til de styrkemæssige krav, der er til færdsels- og vejvisningstavler.

Test af tavler

Hidtil har det været mindre færdselstavler, der er blevet testet for at være sikre på at tavlerne kunne holde til vind og vejr. Men nu er den første store tavle hængt op på E45 ved afkørsel 40, Randers C i nordgående retning. Det er første gang, at en tavle på 178 x 275 centimeter bliver sat op, og Vejdirektoratet ser et stort potentiale i Bio-Panel skilte i fremtiden.

Klimamøde endte i ingenting

■ Det lykkedes USA at kaste så meget grus i IMO's (International Maritime Organization), der er et FN-organ, som regulerer skibsfart, at beslutningen om at indføre CO₂-afgifter på skibsfarten nu er udskudt i et år.

Truede andre lande

USA lagde stort pres på lande op mod de afgørende forhandlinger om en ny klimaskat, der skulle reducere CO₂-udledning i skibsfarten.

Først truede amerikanerne op til mødet lande, der ville stemme ja. Sidenhen meddelte de, at der ville komme store gengældelser, hvis de stemte for klimaskatten i form af straffold, eller

forskellige afgifter mod virksomheder.

Presset virkede

Resultatet blev, at mange landes forhandlere i de afgørende timer manglede at modtage instrukser fra deres regeringer i hjemlandet om, hvad de skulle stemme.

Da afstemningen så kom, viste det sig, at 57 lande sagde ja til at slutte mødet, mens 49 lande, heriblandt Danmark, ønskede at fortsætte, og der var 21 lande, der stemte blankt.

Så mødet sluttede uden en beslutning, og blev udskudt til oktober 2026. Så klimaet blev den store taber også denne gang.

Energi-gigant vil fyre 2.000

■ Det danske energiselskab Ørsted vil mindske antallet af medarbejdere på globalt plan fra 8.000 til 6.000 frem mod udgangen af 2027. Allerede i år vil der blive fyret omkring 500-heraf 235 i Danmark.

Ørsted helt i knæ

Det grønne danske flagskib er slået alvorligt tilbage og går en fremtid i møde med færre ansatte, og man vil i fremtiden

holde sig til Europa. Her forventer man, at markedet for havvind kommer til at vokse i de kommende år. Så det er et stærkt grønt flagskib, som er sejlet i havn for at slikke sårene.

Pengekassen var tømt

De store problemer for Ørsted skyldes ikke mindst det amerikanske marked, hvor man havde store drømme om at bygge havvindmølleparker,

men det satte præsident Donald Trump en stopper for, da han bekæmper vindenergi-projekter med alle midler. Det har betydet milliardstore nedskrivninger og en drænet pengekasse. Af ren og skær nød og armod blev det fulgt op af Danmarks hidtil største kapitaludvidelse på 60 milliarder kroner, hvoraf den danske stat har bidraget med halvdelen.

Foto: Ørsted

Midt i en brydningstid – ud med forskningsbaseret viden?

■ Efter 25 år med analyser af uddannelsessystemet lukker Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) 1. juli 2026. Det følger af finansloven for 2026.

80 medarbejderne fyres efter at være flyttet med deres arbejdsplads til Holbæk. Det er en personlig bekymring. Dertil skal føjes en samfundsmæssig bekymring: ”Vi frygter, at uddannelsespolitikken fremover i højere grad bliver baseret på mavefornemmelser i stedet for solid evidens. EVA har samlet viden i 25 år, og den viden risikerer vi nu går tabt midt i en tid med reformer, der vender op og ned på uddannelseslandskabet”, lyder det fra medarbejdersiden i Akademikerbladet.

Mavefornemmelser?

Begge bekymringer skal tages alvorligt. Akademikernes fagforbund må tage hånd om sine medlemmer. Befolkningen må tage hånd om at sikre uafhængig forskning.

Tesfayes kreative destruktion af ungdomsuddannelserne må og skal følges af forskning.

Skønt Tesfayes mavefornemmelse kan tænkes at være nok så fin, udgør den jo ikke et stabilt kompas, der sætter retningen for dansk uddannelsespolitik.

Her i bladet har vi tidligere peget på, at linjedelingen mellem såkaldt boglige og praktiske elever bryder med en lang socialdemokratisk tradition (Knud Heinesen, Ritt Bjerregaard fx) for at opbygge en 12-årig enhedsskole. I dag aner vi intet om, hvorvidt oprettelsen af EPX (praktisk ungdomsuddannelse) pegende i retning af faglige erhvervsuddannelser og professionsuddannelser faktisk vil indfri de noget vage forestillinger, ideen bygger på. Det arbejdende menneske er som bekendt også et tænken-d væsen, og det kunne jo forekomme, at elever og deres forældre vil noget andet end ministeriet.

Kloge hjerner og kloge hænder er ikke med nødvendighed hinandens modsætning. Det har vi i hvert fald rigeligt med belæg for i forskning,

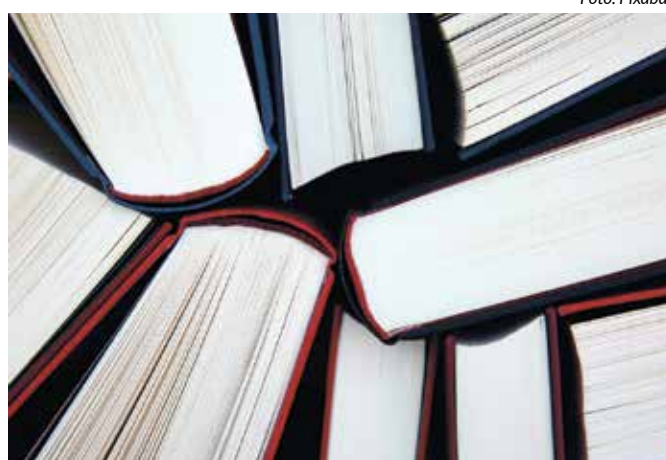

Foto: Pixabay

ning, fagforeninger og socialistiske partier.

Når Tesfaye hævder, at der er tale om uddannelsessnobberi hos elever og forældre ift. gymnasiet, holder det ikke vand. Påstanden tjener alene som et ynkeligt figenblad, der skal dække over en benhård styring af ungdomsuddannelserne. Væk er ideen om at bryde den negative sociale arv! Sandheder kommer og går – politikeres konjunkturbestemte selvsikkerhed består (Steen Beck).

Tesfaye er og har været en retorisk tryllekunstner,

som desværre har glemt de socialdemokratiske idealer. Dengang kæmpede man for at ændre forholdene. Nu skal skomageren blive ved sin læst, mens middelklassens unge kan se frem til samfundets magtfulde stillinger. Sat på formel: mavefornemmelser + retorisk tryllekunst = cementering af den herskende klassens uddannelsesmonopol.

Det kan næppe være socialdemokratisk politik, og vi kan måske se frem til et dementi fra Tesfayes side, om vi skulle have misforstået et eller andet.

Kan EVA erstattes?

Men den begejstring, medarbejdersiden udtrykker for EVA, er ikke delt af alle. Både lærere, der savnede EVA ifm. inklusionsloven, og pædagoger, der heller ikke så EVA som frontløber for en revideret pædagoguddannelse, har ytret deres berettigede kritik. De har snarere haft indtrykket af, at EVA handlede som skiftende regerings forlængede arm. En instans, der skulle levere forskning, der passede i politikernes kram.

Alternative muligheder findes i rigelige mængder. VIVE (Viden til udvikling af velfærdssamfundet og den offentlige sektor) bedriver forskning, flere universiteter gør det, og der findes endda et institut på Aarhus Universitet, der har forskning i pædagogik og uddannelse som sin hovedopgave.

Når EVA nedlægges, lægges uddannelsesforskning ikke i graven. Den vil eksistere uafhængigt af regeringer og skiftende flertal i folketinget.

NRJ

Kina og Taiwan

Af Hjørdis Nielsen

■ Den 24. oktober markerede den kinesiske ambassade i Berlin 80-året for Kinas befrielse af Taiwan fra de japanske fascistiske i 1945.

Kina havde da kæmpet i 14 år med tab af 35 millioner mennesker. Det største tab af menneskeliv som nogen nation havde lidt under 2. Verdenskrig.

Antifascistisk alliance

Allerede i juli 1937 opfordrede det kinesiske kommunistparti alle kinesere til at forene deres kræfter i kampen mod de fascistiske aggressorer. Regeringen i Kina under Chiang Kai-shek sluttede sig til denne front, da det i sidste ende handlede om et samlet forsvar af Republikken Kina.

De politiske uenigheder mellem nationalisterne og kommunisterne blev tilside-sat i fædrelandets interesse. Den antifascistiske patriotiske alliance holdt sammen indtil målet var nået i 1945, derefter brød den sammen.

Foto: UZ

Taiwan har 165.000 soldater klar. Her foto fra en militærøvelse.

Folkerepublikken Kina

I 1949 blev Folkerepublikken dannet. Kinesiske kommunister under Mao Zedong sejrede i borgerkrigen mod Chiang-Kai Shek. Han flygtede derefter til Taiwan med sine tilhængere og fortsatte med at hævde, at han var det legitime statsoverhoved for Kina.

Allerede i 1943 havde den amerikanske præsident Roosevelt og den britiske premierminister Churchill mødtes med Chiang Kai-

shek i Cairo om fordeling af områder efter krigen. Der var enighed om, at alle kinesiske områder, der var beslaglagt af Japan – herunder Manchuriet og øen Taiwan skulle tilbageleveres til Kina. Aftalerne blev nedfældet i ”Cairoerklæringen” hvor Japan også fra stod deres krav.

I første omgang satsede USA på diplomatiske forbindelser med Taiwan, men i løbet af 1970'erne stod det klart, at Kina ville blive en stor og

vigtig økonomi, og derfor skiftede USA og de fleste andre lande i verden til kun at have diplomatiske forbindelser med Kina. Størstedelen af verdens lande, her under Danmark, anerkender ikke Taiwan som en selvstændig stat.

Kinas mål

I den kinesiske netop redigerede Hvidbog er Taiwan-spørgsmålet blevet mere presserende. Ikke mindst fordi genforeningen mellem Taiwan og Kina er en del af Kinas leder, Xi Jinpings, mål. Men de er der ikke endnu. Det står klart, at en freldelig genforening er det første valg. Men hvis Kinas suverænitæt er truet, vil landet ikke tøve med en militær invasion.

– National genforening er den eneste måde at undgå risikoen for, at Taiwan bliver invaderet eller besat igen af fremmede lande, at forhindre forsøg fra eksterne kræfter på at inddæmme Kina og at beskytte suverænitæt, sikkerhed og udviklingsinteresser for vores land, lyder det blandt andet i hvidbogen.

I sidste uge erklærede Kina, at Taiwan aldrig ville blive ”et land”. I den forbindelse sagde udenrigsminister Wang Yi, at støtte til Taiwans selvstændighed var det samme som at blande sig i Kinas interne anliggender.

USA støtter Taiwan

Selvom USA ikke anerkender Taiwan som selvstændig stat, er de alligevel øens vigtigste våbenleverandør, selvom landene ikke har indgået en formel forsvarspagt. Målet for USA er at forsyne Taiwan specifikt med våben til krig mod Folkerepublikken.

Under præsident Biden lovede USA at levere våben for omkring 850 millioner dollars. Våbenproduktion til Taiwan er en god forretning. Skiftende amerikanske regeringer har sat spørgsmålstegn ved Kinas suverænitæt og territoriale integritet. Hensigten er at destabilisere forholdet til Kina, den samme strategi, der også bliver brugt i Ukraine.

HjN – Kilde UZ

Fra røde faner til blå slips

■ Det kræver efterhånden mere fleksibilitet end et arbejdsmiljøkursus i yoga at følge med i, hvem der kæmper for hvad i det danske klasse-teater. Et øjeblik står man i front for lønmodtagerne, med højtråbende indignation og hånd i hånd med solidariteten – næste øjeblik glider man ubesværet over i kapitalens inderkreds, hvor champagnen er kold, og lønforhandlinger er noget, man outsourcer til HR-afdelingen.

Fra FH til DA – den bløde landing

Et aktuelt eksempel er en profil, der tidligere var forhandlings- og EU-chef i Fagbevægelsens Hovedorganisation med ansvar for kollektive afta-

ler, EU-lovgivning, arbejdsmiljø og ligestilling.

Den 1. oktober 2025 skiftede vedkommende side og tiltræder som direktør for forhandling, aftaler og partsrepræsentation i Dansk Arbejdsgiverforening. Fra frontlinje for lønmodtagerfællesskab til nøgleposition for arbejdsgiversiden – uden så meget som antydningen af ideologiske tømmermænd.

Fagtoppen som erhvervslivets HR-afdeling

Men det virkelig absurde er ikke, at vedkommende, der blot er et enkelt eksempel af mange, gør det – det er, at ingen længere løfter et øjenbryn. Fagtoppen, der en-

gang stod som bolværk mod erhvervslivets magt, har forvandlet sig til en slags human resources med røde rødder.

Den gamle arbejderbevægelse, der kæmpede for fællesskab og rettigheder, er i dag et administrativt mellemled i et velsmurt forhandlingsmaskineri, hvor begge parter går til bordet for at sikre “den danske model” – et udtryk, der i stigende grad betyder: Lad os nu ikke genere kapitalen unødigt.

Når forhandlere kan skifte side så smertefrit, er det ikke kun et spørgsmål om personlig opportunisme. Det er et spejl af en fagbevægelse, der har glemt, at klassekamp ikke er en kommunikationsstrategi, men et grundvilkår.

I sin iver efter at virke mo-

derne og samarbejdsorienteret har fagtoppen solgt sin kant – og fået adgangskort til erhvervslivets receptioner som kompensation.

Et system, der har glemt, hvem det skal repræsentere

Kapitalen klapper ad sine nye allierede, fagbevægelsen taler om “balancerede løsninger”, og arbejderne – dem det hele egentlig skulle handle om – må nøjes med et skulderklap og en powerpoint om “den grønne omstilling”.

Måske burde vi ikke spørge, *hvorfor de skifter side.*

Måske burde vi spørge, *hvornår de egentlig holdt op med at have en.*

/MMJ

Foto: Pixabay

International faglig spalte

Solidaritet med Starbucks-medarbejdere 17. september 2025

The World Federation of Trade Unions (WFTU), der repræsenterer over 110 millioner arbejdere i 134 lande, står i fast solidaritet med Starbucks-baristaerne, der kæmper for en fagforeningsoverenskomst.

I fire år har disse arbejdere fra Buffalo til Seattle ført en historisk kampagne for værdighed, retfærdige lønninger og anerkendelse af fagforeninger hos et af verdens mest genkendelige brands.

Fagforeningsorganiserede baristaer tæller nu over 12.000, og deres bevægelse vokser. Deres kamp er ikke kun for dem selv, men for alle arbejdere, der kæmper mod den uacceptable anti-fagforeningstaktik.

WFTU opfordrer sine tilknyttede organisationer og venner, alle de aktivistiske og klasseorienterede fagforeninger, til at udtrykke deres fulde solidaritet med de kæmpende Starbucks-arbejdere.

Kilde: www.wftucentral.org

PAME er i Palæstina

Pame (den græske progressive faglige front) oktober 2025

Dette er den første internationale delegation af fagforeninger, der besøger den besatte Vestbred i denne kritiske og betydningsfulde periode for det palæstinensiske folks fremtid.

Programmet har indtil videre inkluderet en række møder i Ramallah med forbund, fagforeninger samt med repræsentanter for folkelige organisationer og institutioner, der beskæftiger sig med fængslede forhold.

Delegationen besøgte flygtningelejren Jalazone nord for Ramallah, hvor over 15.000 mennesker lever under kvælende forhold inden for mindre end en kvart kvadratkilometer. Der blev også afholdt et møde med den palæstinensiske selvstyrelses arbejdsministre, Inas Al-Atari.

Strejker i Kina

I løbet af september har Kinas industrivirksomheder været ramt af usædvanligt mange strejker: kollektive mobiliseringer i forskellige sektorer, fra medicinal- til tekstilindustri,

fra flyvemaskiner til halvledere. Årsagerne til protesterne gentager konsekvent sig selv: ensidige lønreduktioner, afskedigelser uden kompensation, tvungne forflyttelser til andre provinser uden kompensation.

Denne bølge af protester fortsætter som en advarsel klokke for hele det kinesiske produktionssystem. Mens de på den ene side kaster lys på modsætningerne mellem velfærdspolitikken og virksomhedernes økonomiske bæredygtighed, viser det også på den anden side, hvordan arbejderklassen ikke længere er villige til passivt at acceptere ensidige ofre.

For mange anses strejker ikke længere som ekstreme og isolerede handlinger, men som legitime og nødvendige redskaber til at stå imod undertrykkelsen af deres rettigheder.

www.europe-solidaire.org.

Retten til at organisere sig

Historikeren Keith Flett skriver i artiklen om de konstante angreb på den britiske arbejderbevægelses ret til at forsamles og ytre sig.

Aktualiseret af Starmer-regimets trusler mod forbud eller begrænsninger i protesterne til støtte for Palæstina, der jo samtidig rejser spørgsmålet om den britiske regerings medvirken til folkedrab gennem våbensalg til Israel og andre tætte forbindelser den vej.

Der er dog intet nyt fra den side. Tidligere konservative britiske regeringer har f.eks. ytret ønske om at begrænse protester i skikkelse af miljø-demonstrationer – og dermed ultimativt mod demokratiske protester af alle slags.

De britiske konservatives historie for den slags er ganske lang – helt tilbage i 1819 blev der lagt et loft over antallet af deltagere i offentlige møder, ligesom bannere flag og emblemer blev forbudt ved sådanne forsamlinger. En anden lov fra samme tid gav plads til op til 14 års fængsel eller deportation for uønskede ytringer.

Den tidlige britiske arbejderbevægelse fik efterfølgende afskaffet mange af disse love.

Det skete gennem kampe, underskriftsindsamlinger og demonstrationer, men også

direkte aktioner, generalstrejker og i 1839, i Newport, et forsøg på væbnet oprør, der i dag af den nuværende “arbejderparti-regering” betegnes som terrorisme.

Den autoritære tankegang er på ingen måde forbeholdt tidligere konservative regeringer, men f.eks. den ellers for oprettelsen af NHS (det nationale britiske sundhedsvæsen) hyldede Labour-regering i efterkrigsårene (1945-1950), greb også glad ind i strejker blandt havnearbejdere, lastbilchauffører, gasarbejdere og minearbejdere. I den femårige periode blev der erklæret to undtagelsestilstande for at håndtere arbejdskonflikter. Tropper blev sendt ind for at bryde strejker ved 18 forskellige lejligheder.

Keith Flett afslutter artiklen med at konkludere: Historien om det moderne Storbritannien har handlet om regeringens forsøg på at begrænse protester og organisation, og arbejderbevægelsen og venstrefløjen har ofte med succes modsat sig dette. Modstanden skal fortsætte.

Morning Star

/HeJa

Sikken en valgkamp

■ Først vil DKP takke alle de, der stemte på os, både i regioner og lokalt hvor det var muligt. Det er modigt at gå mod det bestående.

Ingen proteststemme er spildt. Det er til gængæld de stemmer, som folk har givet til valgflæskpartierne, i troen på at tingene bliver forandret. Det kommer ikke til at ske. Allerede ved valget i 2019 viste vælgerne deres tydelige krav: Mere velfærd. Mere værdighed. Mere tryghed. Ikke mere pisk, ikke mere kontrol, ikke flere reformer, der skubber mennesker ud i fattigdom og hjemløshed. Det modsatte er sket.

Men så længe de gældende love og reformer stadig fungerer, også med SF's billigelse, ja så sker der ikke den mærkbare ændring i din kommune eller region.

Politikerlede

Det er den førte politikens egen skyld, at vi med rædsel konstaterer, at Pia Kjærsgaard fik

Foto: Karin

knap 100.000 stemmer. At Danmarksdemokraterne fik

flere mandater end de havde kandidater, og at hele 135.634

vælgere valgte at afgive en blank stemme i protest. Det er en stigning på 15.948 blanke stemmer i regionerne.

Samtidig vidste både medier, indenrigsministeriet, kommuner og regioner, at mange udlændinge kunne stemme. Alligevel sender man valgkortet på dansk uden folgebrev med forklaring om, hvordan vores stemmesystem fungerer.

Det er meget anderledes end andre lande. Ingen plakater på hverken engelsk eller andre sprog ophængt på valgstederne.

Kampen fortsætter

Som sædvanlig stillede valgtestene ikke de grundlæggende spørgsmål. Bør regionerne kunne opkræve skat? Er du tilfreds eller utilfreds med kommunernes økonomiske rammer? Bør kommunerne kunne bruge af deres opsparde formuer på borgerne? Skal man forhindre skandalebyggerierne ved at undgå EU's

udbudslov? Ja, man kunne blive ved med at nævne de manglende spørgsmål. Vi ved, at hvis de var stillet anderledes, havde folk også svaret anderledes.

Kampen for velfærd fortsætter og nu også kampen mod en legaliseret racisme, som skal få os til at hade hinanden i stedet for at hade den førte politik.

Der ligger et stort ansvar på os alle sammen frem til næste valg. Det er kampen om at få demokratiet tilbage og dermed magten over vores penge. Ingen syge, ledige, nedslidte, lærere, børn og unge med handicap, hjemløse eller ældre skal betale for den førte politik.

De nyvalgte kommunalpolitikere må tvinges til at kræve handling af deres moderpartier på Christiansborg. For det er lige meget, hvilket parti de skifter rundt til, de økonomiske rammer er de samme. Kun oprør hjælper.

Kommunister stillede op

■ **Randers.** DKP er aktiv i Velfærdslisten og havde også opstillede kandidater. Listen fik i alt 2808 stemmer, hvilket var en fremgang på 904 stemmer i forhold til 2021. På trods af fremgangen og et flot valg til nr. 2, fik de dog kun én plads i Randers byråd og sikrede dermed EL, så de kunne beholde deres ene mandat.

Velfærdslisten har bl.a. kæmpet hårdt for at beholde den omkostningsbestem-

te husleje. Sejren betyder en beskyttelse af lejerne mod urimelige lejeforhøjelser. Listen er nu det fjerdestørste parti i Randers Byråd.

Struer. DKP stillede op med Tommy Christensen på liste K og fik fordoblet stemmetallet til 25 stemmer.

Region Midtjylland. DKP opstillede på Folkelisten for fred og velfærd på liste R, en

valgalliance mellem fire partier: Rødt Venstre, Kommunistisk Parti (KP), Frie Grønne og Danmarks Kommunistiske Parti (DKP). Listen fik i alt 1529 stemmer, hvilket svarer til 0,2 procent.

KP stillede op i **Aarhus** på liste R og fik 382 stemmer og i **Vejle** liste R for første gang siden partiets stiftelse i 2006. Her fik partiet 143 stemmer.

Region Syddanmark. KP stillede op på liste R, for første gang og fik 752 stemmer.

Region Øst. DKP stillede for første gang op efter sammenlægningen med KPId – og så med et nyt bogstav som ikke var det R, som KPId normalt har stillet op på siden regionerne blev indført.

DKP Liste P fik 1401 stemme, og KP, der nu har liste R, fik 2141 stemmer i den nye storregion.

København. Også her stillede DKP op for første gang, siden Enhedslisten blev dannet. Efter en turbulent bogstav-

Foto: Lars

krig, hvor DKP i gamle dage havde K, har DKP'er været opstillet på Ø under EL. KPId fik liste R i 1993, hvor bogstavet også har været brugt til fællesliste, indtil KP overtog det i 2021, KPId fik da tildelt bogstavet N.

Trods forvirring og bogstavkrig beholdt DKP, nu under liste P, de tidligere stemmer og fik 383 stemmer, en fremgang fra sidste kommu-

nevalg. KP på liste R fik 1.127 stemmer, hvilket er en tilbagegang fra sidste kommunevalg.

Valgforbundet, som består af KaosTV, Hampepartiet, DKP, KP, Skamløse demokrater, Solidarisk Intrigitet og Frie Grønne, fik tilsammen 10.076 stemmer, hvilket sikrede Frie Grønne ét mandat i borgerrepræsentationen. Dette valgforbund vil aktivt fortsætte de næste fire år.

Foto: RC

Tvangsfodring

Du bliver hvad du spiser, men hvem producerer føden?

■ Dansk landbrug bliver i stigende grad samlet på færre, men mere grådige hænder. Eller skrevet på en anden måde, i større og større selskaber, monopolkapitalisme.

Hvad er dansk landbrug? I bund og grund er det vores selvforsyning af fødevarer, som skal produceres til vores maver, så vi bliver mætte og sunde. Formålet burde være at brødføde befolkningen. I Danmark har illusionen i mange år været, at vi havde en fed og lækker jord og en sund dyrebestand. Denne Morten Koch-film er for længst kortsluttet. Formålet er profit.

Tal fra Danmarks Statistik viser en eksplosiv vækst i det landbrugsareal, der er overgået fra private ejere til selskaber. I perioden fra 2020 til 2024 er landbrugsarealer ejet af selskaber femdoblet. Her er der ikke inkluderet fonde og interentselskaber, men de er der også.

Siden begyndelsen af 2022 er prisen på landbrugsjord steget ca. 30 pct. Alene i år er den steget 9,2 pct. Den er nu på sit højeste niveau siden finanskrisen. Det skriver Nybolig Landbrug i en pressemeddelelse, som henviser til data fra Danmarks Statistik. Generelt er tendensen den samme: Efterspørgslen på jord stiger – og dermed også prisen. De ikke forurenede jorde er de mest eftertragtede og dermed dyrest.

Det rene vand

I Danmark har vi i mange år været vant til at kunne åbne vandhanen og ubekymret drikke vandet direkte. Men under jordoverfladen ulmer en usynlig trussel i form af nitrat fra landbrugets gødning, som langsomt siver ned og forurener grundvandet.

Undersøgelsen viser, at selvom 80 pct. af Danmarks drikkevand har et lavt indhold af nitrat, så er flere områder i landet ramt af stor nitratforurening. Borgere, der bor i områder med stor nitratforurening, har en øget risiko for blandt andet endetarmskræft og tyktarmskræft. Et studie fra Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi ved Kø-

Foto: RC

benhavns Universitet fra 2024 anslår, at de nuværende nitrat-niveauer i Danmark er skyld i 127 tilfælde af tarmkræft hvert år, og at det koster samfundet over to mia. kroner.

Aalborg Kommune har vurderet, at situationen er så alvorlig, at de som det første sted i landet vil rense drikkevandet for nitrat. Det kræver en regning på 645 mio. kr., som byens borgere må betale. Ud over Aalborg stikker Thisted, Ærø, Jammerbugt og Samsø ud, som de mest ramte kommuner, hvor nedsivningen af nitrat har forurenset drikkevandet. Over 20 kommuner har områder med over 30 milligram nitrat pr. liter vand. Derudover har en række kommuner lokale områder, der er tæt på lovens grænse på 50 milligram pr. liter.

Hvem bestemmer

Hvad har køb af landbrugsjord og rent drikkevand med hinanden at gøre? Det kommer vi til senere. Regeringen og et bredt flertal i Folketinget har nu indgået en aftale, der fordeler forskningsmidlerne fra 2026 til 2029. I alt er der afsat 19 mia. kr., som særligt skal bruges til forskning i kritiske teknologier, grøn omstilling og sundhed. Det lyder jo berettiget og godt, men kigger man på tallene, så er bevillingerne til det nationale forskningsprogram i økologi faldet fra 70 mio. kr. i 2024 til

50 mio. kr. i 2026.

For andet år i træk skæres der ned på de samlede bevillinger til forskning og udvikling i økologi. Hvorfor satser man ikke for alvor på det alternativ, som tilbyder en samlet løsning på dyrkning uden PFAS-holdige pesticider, markant mindre brug af antibiotika, bedre dyrevelfærd og udvikling af biodiversitet i landbruget? Det er et af de åbenlyse spørgsmål, der stilles.

En opgørelse fra Danmarks Statistik viser, at 13 pct. af de økologiske heltidsbedrifter lukkede i 2023, hvilket svarer cirka til hvert 8. økologiske landbrug. Især de økologiske svine- og fjerkræbedrifter har tilbagegang, men også 35 økologiske mælkebedrifter er lukket. Det viser, hvem der har magten.

Svineriet

Danish Crown planlægger at øge svinekødsproduktionen i Danmark med yderligere 10 millioner slagtesvin om året, og de skal alle produceres på Sjælland. Det er ekstra oveni de 31 millioner småsvin, der allerede fødes hvert år. Gennemføres projektet (og det bliver det) vil gyllen fra de mange millioner nye slagtedyrgøre Den Grønne Trepert-aftale til 43 mia. kr. virkningsløs.

Den store svinekoncern Danish Crown er parat til at presse kommunerne på Sjælland. Danskerne må se langt efter rene fjorde og et blåt hav,

hvis de får lov til at gennemføre dette.

Der er sat gang i en favorabel støtteordning til at opføre nye svinefabrikker. Støtteordningen går ud på at stavnsbinde landmænd i fem år til nyopførte svinefabrikker. Fidusen er en trappemodel, hvor de kapitalsvage svineproducenter får 60 øre per kilo flæsk i tillæg over fem år til deres investering i nye stalde. Det svarer til, at Danish Crown skubber de nye fabrikker i gang med et tilskud på 25 procent af byggesummen.

Gennemføres disse projekter, vil det gå hårdt ud over små og mellemstore landbrug, fordi behovet for jord til udbringning af de mange nye tons gylle vil vokse markant. En af de gode grunde til at købe jord, og så er vi tilbage til starten af artiklen.

Det stinker langt væk

Nok så alvorligt – udover stank og støj – er forureningen med ammoniak fra de mange millioner af liter urin og afføring fra de store svinefabrikker. Aarhus Universitet har kortlagt ammoniaknedfald, der viser, at Nordsjælland er den eneste landsdel, hvor beboerne endnu kan ånde frisk luft. Kilde: Novana-rapporten.

Hverken borgere eller kommuner kan sige nej til de nye svinefabrikker. Takket være politiske venner i Folketinget

blev nærdemokratiet effektivt sat ud af spillet i 2018. Svineproducenterne har for år tilbage fået forringet miljølovgivningen i et sådant omfang, at kommunalbestyrelsen har pligt til at sige ja til enhver svinefabrik, hvis blot den overholder nogle yderst beskedne afstandskrav og grænser for lugtudslip. Støj og tung trafik til fabrikkerne tæller overhovedet ikke med.

En forøgelse af havforureningen med udslip fra 10 mio. (33%) flere svin samt deres fodermarker vil fuldstændigt slå benene væk under Den Grønne Trepert. Det kommer fortsat til at handle om kapital. Det er paradoksalt at vi i en tid, hvor vi snakker om biodiversitetskriser og alt muligt andet, bare lader landbruget, der bidrager mindre og mindre til samfundsøkonomien, buldre derudad. Ingen andre lande i Europa har den samme ultraliberale tilgang til den lovmæssige håndtering af landbruget.

Den kendte kok Nikolaj Kirk har skrevet dette opråb på Facebook: "Ikke flere bomber, det er dansk frugt, der har brug for et forsvar. I en tid hvor bomberne fyldes op på lagrene, er danske lokale råvarer ved at forsvinde. 9 ud af 10 frugter, der bliver solgt, er produceret uden for Danmark. 3 ud af 4 grøntsager er importeret. Danske frugter styrter i øjeblikket direkte ned i afgrunden. Vi har brug for, at hyldeerne bliver fyldt med andet end bomber, krudt og kugler, de skal fyldes med dansk frugt og grønt. Skab et forsvar for danske grønne råvarer".

Nikolajs intentioner er gode, men vi ser politikerne tillade det modsatte. Det er monopolkapitalen, der skal bekæmpes – Landbrug og Fødevarelobbyen. Kommunerne har altid krævet fritagelse fra moms på fødevarer. Men det skal være sunde fødevarer, ellers redder vi ikke vores jord, drikkevand og havmiljø. Det kan kun ske, hvis vi bekæmper monopolkapitalismen.

Kilder: Gylle.dk/økonu.dk

RC

Kolonisering af Palæstina

Af Murat Akad,
medlem af TKP's Partiråd

■ Tyrkiet og mange andre islamiske lande er blandt de internationale partnere i projektet, ledet af USA, som har til formål at gøre Gaza til et nyt arbejdsmæssigt helvede.

Det har vakt kapitalisternes appetit i mange lande. Uden at være officielt har den imperialistiske presse omtalt planen som Trumps Gaza-fredsplan – der i virkeligheden sigter mod at forvandle Gaza til en moderne koloni med international støtte.

Planen blev første gang kendt den 23. september. Samtidig med FN's Generalforsamling blev der afholdt et møde i New York på Trumps initiativ, med ham selv og Qatars emir som værter. Otte islamiske lande – herunder Tyrkiet – deltog i Trumps præsentation af hans "principper for fred."

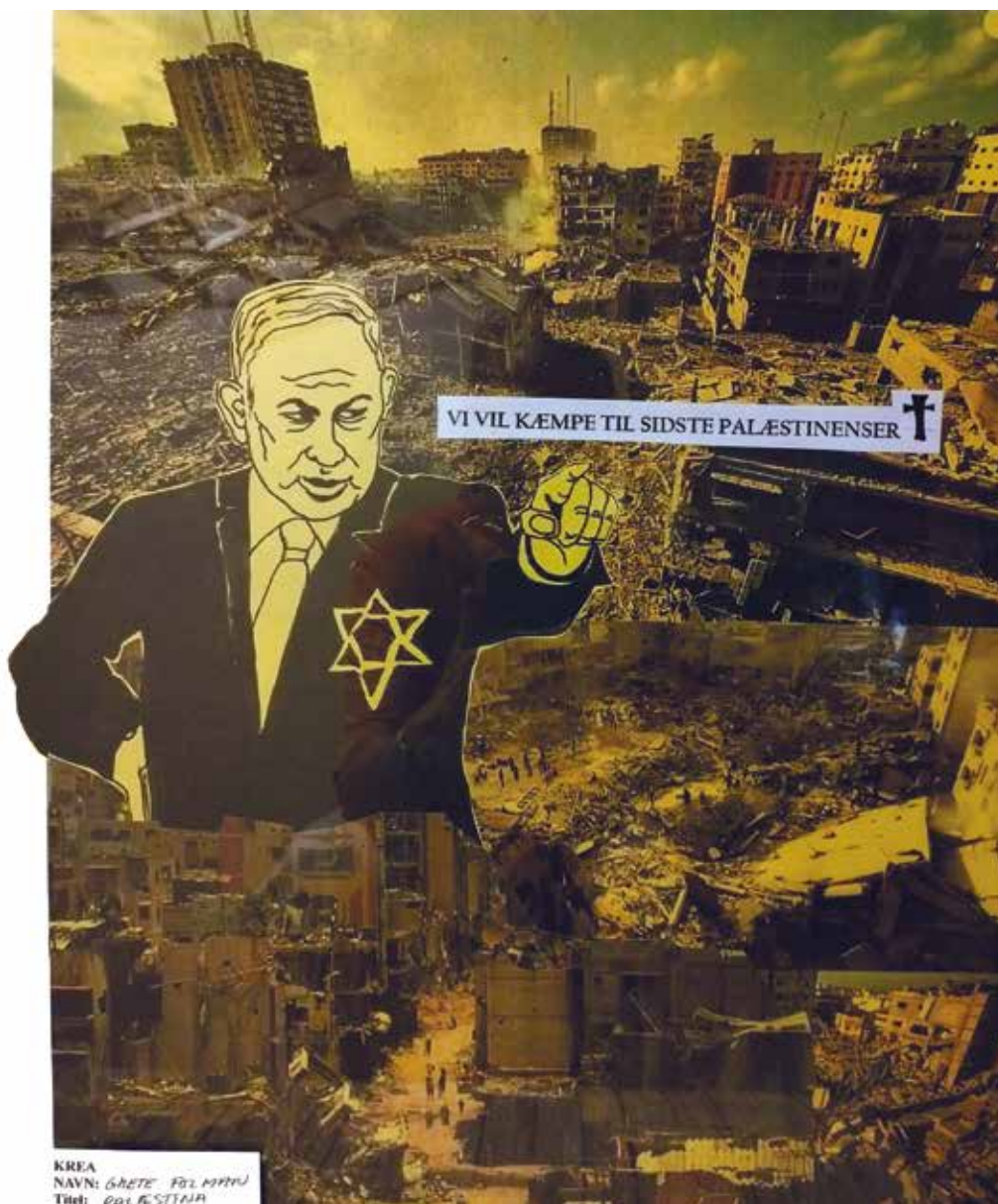
De deltagende lande udtrykte stor tilfredshed med de igangværende forhandlinger, også Tyrkiets præsident Tayyip Erdoğan. Senere, på pressekonferencen efter et personligt møde mellem Trump og Netanyahu den 29. september, blev planen – nu kaldet Trump-planen – offentliggjort med visse konkrete skridt. Det er ingen fredsplan, men et koloniseringsprojekt.

Deltagerne i mødet udtrykte, trods behov for afklaringer om emner som tidsplan for israelsk tilbagetrækning og neutralisering af Hamas, i sidste ende deres støtte til planen. Tyrkiet argumenterede dog for, at visse punkter var rettet imod Hamas og Gaza.

Indvendingerne forstummede dog hurtigt, og alle deltagerne begyndte at gøre alt, hvad de kunne, for at sikre planens gennemførelse. Det står klart, at mødet i New York snarere handlede om, hvad landene kunne gøre for at implementere planen, end om dens egentlige indhold.

AKP-regeringens rolle

Erdoğan havde et yderligere møde med Trump i Washington D.C., hvortil han rejste efter FN's Generalforsamling. Diskussionen dækkede forskellige emner, men det blev ikke fuldt ud afdækket,

hvordan Gaza-spørgsmålet blev behandlet.

Trump's udtalelser og de efterfølgende skridt taget af AKP-regeringen afslørede Tyrkiets rolle i planen. Sammen med Egypten og Qatar måtte Tyrkiet også overbevise Hamas om planen. Erdoğan bekræftede senere denne opgave. Det er fortsat uklart, hvad Trump præcist "gjorde" for Erdoğan.

Noget for noget

Tom Barrack – en forretningsmand, der fungerer som USA's ambassadør i Tyrkiet og særlig repræsentant for Syrien – gav et vigtigt fingerpeg før mødet mellem Trump og Erdoğan, idet han udtalte, at USA havde givet Erdoğan "legitimitet." Den amerikanske regering giver et svagere AKP en form for "livline" og signalerer sin præference for, at styret fortsætter. En af de modlydelser, der forventedes for

denne støtte, synes at være at overtale Hamas til at acceptere planen.

I dagene efter, at Hamas besluttede at acceptere forhandlinger om planen, offentliggjorde The Wall Street Journal en artikel, hvori det blev hævdet, at Tyrkiet, Qatar og Egypten havde presset Hamas ved at advare om, at de ville trække al støtte tilbage, hvis planen blev afvist.

Hamas' efterfølgende meddelelse om, at de ville acceptere planen under forudsætning af forhandlinger om visse punkter og beslutningen om at forblive ved forhandlingsbordet indikerede, at Hamas faktisk var blevet "overtalt."

Investeringer i "Det nye Gaza"

Den fremtid, USA ser for både Gaza og Vestbredden, indebærer slet ikke oprettelsen af en uafhængig og suveræn palæstinensisk stat. Ifølge de

nuværende planer skal Gaza genopbygges og omdannes til et turistcentrum – en slags "fri zone." Et internationalt organ vil blive oprettet til at administrere denne proces med Trump i spidsen. Hans stedfortræder vil være Tony Blair.

Et af målene for imperialismens indgreb i Mellemøsten er at forvandle regionen til et paradys for billig arbejdskraft med udviskede grænser, opløste nationalstater og lave modstand. Det begejstrer naturligvis regionens kapitalister. Gaza vil blive det første eksempel på dette.

Tyrkisk kapital beregner også, at den vil spille en rolle i omstruktureringen af Gaza. Set fra dette perspektiv er regeringens ønske om at se krigen slutte og en ny fase begynde i overensstemmelse med planen fuldt forståeligt. Talrige eksempler fra fortiden har allerede vist, at AKP prioriterer kapital over for religion.

AKP-regeringen måtte tolerere visse spændinger med Israel, mens den åbnede adgang for tyrkisk kapital. Disse spændinger har været tydelige i lang tid. På den anden side kræver en mere profitabel fremtid for kapitalen, at de to lande opnår en form for "fred."

Den tyrkiske kapital har længe arbejdet for dette. Som man måske husker, var forholdene hurtigt ved at normaliseres inden Al-Aqsa Flood-operationen, der begyndte den 7. oktober 2023, og et møde mellem Erdoğan og Netanyahu var nært forestående. Med Al-Aqsa Flood blev disse planer afbrudt.

I de seneste to år har AKP-regeringen tilsyneladende forsvaret Palæstina mod Israel, dog uden konsekvent at omsætte dette til handling.

En symbolsk gestus som at ville udelukke Israel fra international fodbold dækker over, at handlen med Israel ikke er stoppet. Selvom regeringen i over et år har hævdet, at handlen mellem Tyrkiet og Israel er stoppet, er det velkendt, at dette ikke afspejler virkeligheden, da handlen fortsætter gennem indirekte kanaler, og at skibstrafikken mellem tyrkiske og israelske havne fortsætter. Israel modtager også fortsat en betydelig del af sin olie fra Aserbajdsjan gennem en rørledning, der passerer gennem Tyrkiet.

Kampen fortsætter

Nu, hvor Palæstina forsøges forvandlet til en ny koloni, befinder vi os på et tidspunkt, hvor kapitalisterne engagerer sig i plyndring, og etablerede politikere stræber efter prestige i den nye periode.

Alle disse bestræbelser sigter mod at besejre den palæstinensiske modstand. Men vi har i årtier set, at modstand er en del af den palæstinensiske ånd. Selv når den lider tilbagelag, kan den ikke brydes. Kampen vil fortsætte, indtil Palæstina er frit. Dette gælder også Vestbredden, hvor israelske overgreb sker dagligt – til trods for den såkaldte "fredsplan".

Chokerende nok stemte 13 medlemmer af Sikkerhedsrådet i FN i dag for at godkende planen.

Den oversete konflikt – Sudan

■ Krigen i Sudan har udviklet sig til en af de mest ødelæggende og oversete konflikter i verden. I byen Al-Fasher i den vestlige del af landet er de seneste uger blevet præget af brutale kamphandlinger, der har kostet utallige civile livet og tvunget tusinder på flugt.

Det er endnu et kapitel i en tragedie, der snart har været tre år, og som har forvandlet Sudan til en humanitær katastrofe.

Magtspillet om Sudans ressourcer

Bag de blodige sammenstød står ikke kun lokale militære og politiske fraktioner, men også en kompleks sammenfletning af udenlandske interesser. Sudan besidder store naturressourcer – herunder guld, olie og landbrugsjord – og har en strategisk beliggenhed mellem Det Røde Hav, Nildalen og Sahel-regionen. Denne kombination har gjort landet til en brik i et større spil om indflydelse, hvor både

vestlige magter og aktører som Kina og Rusland søger fodfæste.

Et folk fanget i krydsilden

For befolkningen betyder det, at konflikten i stigende grad handler om alt andet end deres fremtid og velfærd. De økonomiske og sociale strukturer er kollapsede, sundhedssystemet er brudt sammen, og millioner lever på flugt i deres eget land eller i overfyldte flygtningelejre i nabolandene. Midt i dette kaos fortsætter de sudanesiske civilsamfundsbevægelser, fagforeninger og lokale organisationer deres kamp for demokrati, sociale rettigheder og et liv uden militær undertrykkelse.

Sahel – en brændende region

Krigen i Sudan må ses som en del af en bredere konflikt i Sahel-området, hvor kampen om ressourcer, migration og sikkerhed flyder sammen med globale magtinteresser.

Regionen er blevet et geopolitisk brændpunkt, hvor stormagterne tester deres indflydelse under dække af "stabilitet" og "antiterrorindsatser". Resultatet er imidlertid det stik modsatte: ustabilitet, økonomisk desperation og voksende afhængighed af eksterne aktører.

Et folks håb om retfærdighed

Mens verdens opmærksomhed i stigende grad er rettet mod andre brændpunkter, forbliver Sudan et symbol på, hvordan imperialistiske rivaliseringer og et svigtende internationalt system kan kvæle et folks håb om fred og værdighed.

Fremtiden for Sudan afhænger ikke af nye magtaftaler eller udenlandske alliancer, men af befolkningens egen evne til at genopbygge landet på grundlag af retfærdighed, demokrati og suveræn kontrol over dets rigdomme.

/MMJ

Vietnam: stadig i vore hjerter!

■ I 1960'erne styrkedes den anti-imperialistiske bevidsthed. USA's angreb på Vietnam, Laos og Cambodia med tilhørende napalm (f.eks. My Lai), massebombardementer over Nordvietnam og smadrede hospitaler udløste modstanden. Den unge generation gik på gaden og protesterede sammen med ældre. Helten over alle blev Ho Chi Minh. Råbet lød: Ho-Ho-Ho-Chi-Minh.

Daværende udenrigsminister Per Hækkerups udtalte, at demonstranterne var en flok skævejede kommunister. Han tog fejl, og modstanden samledes i Vietnam 69, hvor Anker Jørgensen deltog aktivt.

Nok var demonstrationer og protester i vestlige hovedstæder vigtige som udtryk for international solidaritet, men helt afgørende var støtten fra Sovjetunionen.

Begejstringen var derfor stor, da Saigon faldt den 30. april 1975. Vietnam forenedes i en socialistisk republik, helt i Ho Chi Minhs ånd.

Foto: Privat

Den 6. oktober havde DKP besøg af en delegation for uddannelse og massemobilisering, ledet af Mr. Phan Xuan Thuy fra Vietnams Kommunistiske Parti centralkomite, samt ambassadøren Thanh Dang.

Fra ruin til socialisme

Det var fra ruinerne, at vietnameserne begyndte opbygningen af det ny samfund. Fattigdom, sygdom, manglende skolegang, rædslerne efter japansk og amerikansk invasion og hensynsløs krigsførelse med napalm var hverdag.

Men nationen forenedes i den lange seje kamp for at overvinde tilbagestående.

Retningen blev lagt, og den fulgtes med ihærdighed og skaberkraft under ledelse af Vietnams kommunistiske Parti.

Vietnam er i dag en hurtigt voksende økonomi, som om kort tid vil overhale den gamle kolonimagt Frankrig. Vietnam har opnået en høj økonomisk vækst, stærk politisk deltagelse og stærkere social retfærdighed. I

sig selv en kæmpemæssig be-drift.

Politisk har landets ledelse og de lokale folkelige organisationer arbejdet under parolen: af folket, ved folket og for folket. Pointen er, at Marx og Lenin knyttes sammen med de lokale forhold med henblik på at balancere politisk stabilitet og socialt engagement. Det ligner en arv fra Pariserkommunen.

Forbillede for udviklingslande

Vietnam har i dag en stærk national enhed og kulturel identitet. Fremskridt inden for uddannelse, sundhed, beskæftigelse og social sikkerhed er mærkbare.

Økonomisk set er Vietnam en blanding af socialistisk plan og markedsøkonomi. Fattigdommen er reduceret og retfærdigheden styrket. Politisk har man skabt en proletarisk statsmagt i stil med Marx' og Lenins tanker om Pariserkommunen.

Vietnam har vist, hvordan udviklingslande både kan frigøre sig fra kolonialisme og bidrage til udviklingen i verden. Socialisme er kreativ praksis forankret i landet og tilpasset tidens behov. Vietnam er et eksempel for andre undertrykte folkeslag.

Vi lykønsker vore vietnamesiske kammerater og det vietnamesiske folk med deres sejr!

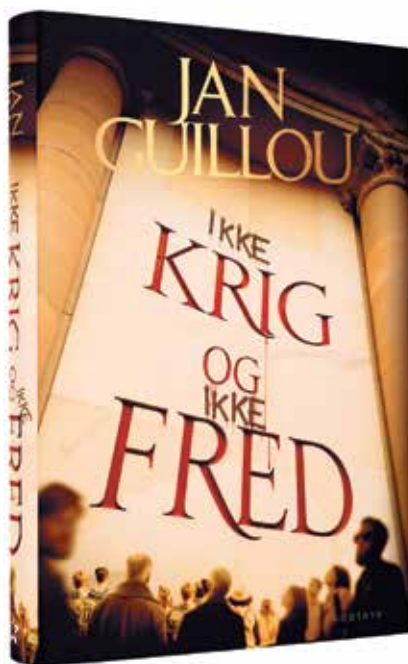
NRJ

Ponti og Hamilton på krigsstien

Af Margit Andersen

■ I det fjerde bind i serien om forfatteren Erik Ponti og efterretningsofficeren Carl Hamiltons meritter konstaterer Jan Guillou alias Erik Ponti, at man bliver langsommere med alderen, men ikke dummere. *Right*, som Hamilton ville sige, og netop derfor kan det undre, at den ellers så politisk klartskuende forfatter har forvildet sig ind i den tågebanke, hvor Putins Rusland fremtræder i skikkelse af det store dyr i Johannes Åbenbaring.

Bogen er som de tidligere bind en blanding af autofiktion, politiske betragtninger og krimi tilsat en god portion humor og selvironi. Livet går sin sædvanlige gang for Ponti, der sidder alene ude på gården i ugens hverdage og skriver på en TV-serie, udtænker klummer til Aftenposten og holder sig á jour med verdens skæve gang via aviser og fjernsyn. I weekenden kommer fruene, der er forlægger, ud til ham med lækkerier, som indtages med dertil passende dyre dråber.

Ude i "volieren", en om-dannet staldlænge, huserer Hamilton med sine rekrutter, der uddannes til efterretningsarbejde. Navnet kommer af, at rekrutternes kodenavne er hentet i fugle verdenen.

Hvad verdens gang angår, er det Israels folkemord i Gaza og Ruslands krig med Ukraine, der vejer tungt. Og så Sveriges medlemskab af

NATO, der er købt af Tyrkiet på de svenskboende kurdes bekostning, indbyder til indignerende kommentarer. I et forfatter- og forlagshjem hober bøgerne sig selvsagt op, og i ledige stunder rydder Ponti op i bunkerne, hvad der giver anledning til ros og ris til forfatterkolleger.

Men en dag afbrydes det stille liv af en overskrift i Pon-

tis yndlingsaversion, avisen Expressen, hvor det antydes, at det kunne være ham, der har skudt en litteraturjournalist fra Dagens Nyheter, da han er indehaver af et jagtgevær af samme slags som mordvåbnet.

Der sker også en anden, i første omgang ubetydelig hændelse. På vej hjem i sin bil rammer Pontis forrude af en sten, som ved nærmere udforskning af gutterne i volieren viser sig at være noget andet. Dermed indledes flere spændingshistorier, der ydermere bliver sat i ornitologisk perspektiv af, at Ponti gentagne gange observerer en mystisk sort rovfugl, som han aldrig har set før. Kan det være en russisk høg?

Hamilton er samtidig i gang med at uddanne et nyt hold rekrutter med henblik på, at de skal blive specialister i en særegen form for forsvarskrig, hvor der ikke tages fanger, og som skal foregå i overensstemmelse med Hamiltons moral, der er lig med operativ analyse. De inddrages i Pontis problemer, og han giver også dem en hånd med. Som læser

er der nok at holde styr på, for der sker mange sære ting, og så opstår der også lige en faderskabssag midt i det hele.

Ponti/Guillou er jo egentligt langt inde i pensionistalderen, har passeret de 80 år, men skriveåren er bestemt ikke tørret ud. Alligevel antyder forfatteren, at der kunne trænges til nogen fornyelse, og der er måske også gået lidt skabelon i formen. Han er inde på noget med en jagthistorie som grundlag, men ud fra den, der indgår i dette bind, er jeg skeptisk. Mig kunne den i hvert fald ikke rigtig fængsle, men jeg har også kun oplevet jagt som klapper, sådan en der går og slår på træerne for at skræmme dyrene op, mens godsejeren og hans venner plaffer løs på dem.

PS. Der optræder i bogen et par gange ordet *östergrenare*, som ikke er oversat. Via en svenskkyndig veninde kan jeg oplyse, at det betyder *svinkeærinde/sidespring*.

Jan Guillou:

Ikke krig og ikke fred

Oversat af Jakob Levinsen

Modtryk. 316 sider. 300 kroner

Fritz Bauer og det manglende opgør

Af John Poulsen

■ I 2016 vistes filmen "Fritz Bauer – en fjende af staten", som bl.a. handler om hans indsats for at få arresteret Adolf Eichmann i Argentina og bortført til Israel. Nu er der udkommet en bog om ham, "Anklageren – Retsopgøret mod nazismen", skrevet af Jack Fairweather.

Bauer (1903–68) kom fra et jødisk hjem i Stuttgart, blev uddannet som jurist og arbejdede derpå som dommer. Da nazisterne kom til magten i 1933, blev han fyret, fordi han var socialdemokrat. Senere blev han sendt i koncentrationslejr, men kom ud og flygtede i 1936 til Danmark. Her fik han kontakt med socialdemokratiske kredse, som hjalp ham, og han levede bl.a. af at skrive en række bøger.

I 1938 da forholdene for jøderne i Tyskland forværredes, henvendte han sig til Steincke og bad om, at der blev udstedt et indrejsevisum til hans for-

ældre. I første omgang afviste denne det med den groteske begrundelse, at man ikke kunne åbne grænsen for alle jøder fra Tyskland. Men efter nogen diskussion gav Steincke sig, og forældrene kom til Danmark i 1940.

Kort efter besættelsen afleverede tyskerne en liste over tyske flygtninge, som man krævede arresteret og interneret. En af dem var Bauer, men som var gået under jorden, og først senere, da han forsøgte at rejse ud af København, blev arresteret af det nidkære danske politi og endte i Horsørød.

Bauer var en af de heldige, der overlevede, fordi han blev løsladt, mens mange af fangerne blev sendt til tyske koncentrationslejre. Som jøde måtte han flygte til Sverige, men vendte tilbage efter befrielsen. Han fik arbejde som journalist på "Deutsche Nachrichten", et fjortendagesblad der henvendte sig til tyske flygtninge, og også et job i varedirektoratet.

Da han fik tilbudt stillingen som statsadvokat i Sachsen i Østtyskland søgte han om udrejsetilladelse, men det blev ham nægtet, og han mistede sit arbejde. Det var uden tvivl årsagen til, at han i stedet i 1949 tog til Vesttyskland for tiltræde en stilling ved retten i Braunschweig og året efter blev udnævnt til statsanklager. Bauers mål var at få nazister straffet, men det var ikke så nemt, for de vesttyske anklagere måtte ikke have kontakt med myndighederne i de socialistiske lande, hvor de værste krigsforbrydere havde fundet sted.

I 1956 blev han hentet til Frankfurt am Main, hvor han skulle være statsadvokat i Hessen. Men her kom nye problemer, fordi næsten alle anklagere og dommerne var gamle nazister, der modarbejdede ham, ikke mindst da han i 1963 tog fat i at få straffet en række personer, der havde arbejdet i Auschwitz. En af årsagerne til dette var, at Vest-

tyskland lige efter sin oprettelse i 1949 havde vedtaget en lov om, at afnazificeringen skulle indstilles, hvorefter 265.000 tidligere embedsmænd kunne vende tilbage til deres job.

De, der chikanerede Bauer mest, var efterretningstjenesten BND. De brød ind på Bauers kontor og affotograferede hans papirer og bestak med store summer vidner til at lyve eller trække deres udsagn tilbage i den store Auschwitzproces. Det var også BND, der beskyldte ham for at være landsforræder, fordi han havde hjulpet med arrestationen af Eichmann.

Selvom der blev lagt hindringer i vejen, så processen varede fra 1963–68, så endte det med, at 19 af de 22 tiltalte blev dømt. Efter Bauers død strammedes lovgivningen, så det blev sværere at anklage nazister for deres forbrydelser, og flere af de straffede blev løsladt.

Udover at fortælle om Bauers virke, kommer bogen også

ind på det manglende opgør med de tidligere nazister i Vesttyskland. Desværre omtales det ikke, at det mest aktive parti imod nazismen, det kommunistiske, blev forbudt i 1956, og at bl.a. tidligere koncentrationslejr-fanger blev fængslet, mens krigsforbrydere ikke blev straffet.

Jack Fairweather:

Anklageren – Retsopgøret mod nazismen.

People's. 576 sider. 350 kroner

I Tove Ditlevsens fodspor

Af Margit Andersen

■ I 1973 skrev Tove Ditlevsen (1917–1976) sin egen nekrolog i BT. Heri undrer hun sig over, at ”denne geniale kvinde aldrig fik tildelt akademiets pris”. Det kan man også undre sig over, men til gengæld har hendes værker vist sig at være langtidsholdbare, og på det seneste er hun også blevet kendt og anerkendt i udlandet.

Der har heller ikke været foretaget megen analytisk forskning i forfatterskabet, men det råder Lilian Munk Rösing nu bod på med bogen ”Tove Ditlevsens Veje”.

Den er opdelt i syv afsnit, et for hvert af de steder, hvor hun boede, der fortæller om hendes liv dér, og om det hun skrev i den periode. Selv om den går i dybden litterært, kan den læses af et bredt publikum, da den er skrevet meget levende og i et uakademisk sprog. Hvor det er fundet nødvendigt at benytte faglige termer, gør forfatteren sig den ulejlighed at oversætte disse til forståeligt dansk for lægfolk.

Ditlevsen kom til verden i en lille baggårdslejlighed i He-debygade på Vesterbro. Faren

var arbejder og socialist, læste gerne og skrev julesange om folkets håb om nye og retfærdige tider. Moren var hjemmegående, temperamentsfuld og humørsvingende. Datteren

har nok arvet lidt fra hver af dem. Hun blev i skolen glad for lyrik, både folkeviser og salmer, og begyndte selv i en tidlig alder at skrive digte. Eget værelse var der ikke no-

get der hed i den lille lejlighed. Hun måtte nøjes med vindueskarmen i soveværelset, hvorfra hun kunne betragte livet i gården og stjernerne foroven.

Da skolen var slut, arbejdede hun forskellige steder og skrev digte i fritiden. Det førte til, at hun mødte den 30 år ældre Viggo F. Møller, der var redaktør for lyriktidsskriftet Vild Hvede. Han havde til Toves fryd brusebad, så hun flyttede ind, og de dannede par.

Derpå fulgte et turbulent liv med ægteskaber, skilsmisser, afhængighed af stoffer og alkohol og gentagne indlæggelser. Uanset alt blev hun ved med det, der var det vigtigste for hende: at skrive. Selv under indlæggelserne, og udgivelse fulgte på udgivelse i en lind strøm. Digte, noveller og romaner.

Gennemgående øste hun af sine egne erfaringer, men set udefra, så de blev almene, samtidig med at hun havde en evne til at se andre mennesker indefra. Desuden var hun udstyret med en sort humor, som forhindrede tilløb til sentimentalitet, og som præger hele forfatterskabet. Den kom

tidligt til udtryk i et brev, hun skrev til sin bror, da hun var feriebarnd i Jylland. Heri står der, at hun savner ham at slås med, og om han vil sende hende lidt steg og rødgrød i en konvolut.

Stilistisk var hun i modsætning til tidens modernister, som f.eks. Klaus Rifbjerg, med hendes traditionelle versefodder og enderim og socialrealistiske indhold, men hun blev fuldt ud anerkendt også af dem, og hun trak læsere fra alle samfundslag.

Da digtsamlingen ”Blinkende Lygter” udkom i 1947, var det i et oplag på 10.000 eksemplarer. Hun sendte den til forfatteren Karin Michaëlis, som hun beundrede, og denne skrev tilbage i sit takkebrev, at digtene var pragtfulde og i stedet for kling og klang bestod af sjæl.

I 1976 var hun blevet træt af livets trængsler, eller måske var pennen løbet tør for blæk. Hun begik selvmord, og denne gang var det andre, der skrev nekrologerne.

Tove Ditlevsens Veje
af Lilian Munk Rösing
Gyldendal.

336 sider. 350 kroner

Åndelig nedrustning

Af John Poulsen

■ Der tales i øjeblikket meget om åndelig oprustning, ikke mindst af statsminister Mette Frederiksen, men samtidig sker der en åndelig nedrustning i form af besparelser på det kulturelle område, fordi der skal ”effektiviseres” for 5,5 mia. i de forskellige ministerier, heraf 105 mill. i kulturministeriet.

Mens man i 2016 sagde, at de kulturelle nedskæringer skulle ske for at skaffe flere penge til velfærd, så undlader man i dag at fortælle, at de skal gå til militær oprustning i stedet for f.eks. til forbedringer for kontanthjælpsmodtagere.

Ved besparelserne i 2016 måtte Det kgl. Bibliotek fyre 42 af 320 ansatte frem til 2020, begrænse åbningstiderne og lukke nogle speciallånesele for at opfylde regeringens krav om 2% årlige besparelser.

I alt skulle der spares 46 mill. ud af et budget på 339 mill. Dengang udtalte direktøren, at fyringerne ville medføre, at ”vi taber fagspecialister og vigtig viden om vores samling”.

Nu skal der igen spares 62,5 mill. frem til 2030, og det medfører, at der i første omgang nedlægges 21 stillinger i 2026.

Et af de områder der rammes er Den nationale Fotosamling, der er den største i Skandinavien, indeholdende 18 mill. fotografier, hvoraf de ældste er fra 1839. Bl.a. fyrer man den ene af de to faglige medarbejdere, der varetager samlingen, og der vil ikke længere være penge til indkøb af nye fotos. Besparelserne vil uden tvivl ramme den umiddelbare formidling af fotosamlingen, og det vil blive sparsomt med udstillinger. Det vides ikke på nuværende tidspunkt, hvor mange, der yderligere vil blive fyret og

hvilke områder, der vil blive berørt.

Men det er ikke kun Det kgl. Bibliotek, der rammes. Der skal også spares 21 mill. på Rigsarkivet, hvad der især vil gå ud over publikumsbetjeningen, da arkivet er forpligtet til at sørge for arkiveringen af det offentlige sager. Besparelserne på de to institutioner slår hårdt, fordi de begge har store huslejeudgifter, og der derfor skal spares forholds-mæssigt meget på lønkontoen. I forvejen er der skåret ind til benet, så det vil især kunne mærkes af brugerne.

I foråret gjorde Det danske Sprog- og Litteraturselskab, der står for Den Danske Ordbog, opmærksom på, at ordbogen fra 2026 ville komme til at mangle penge. Fra starten i 1991 blev den støttet af staten og Carlsbergfondet, men for nogle år siden meddelte fondet, at de fra 2026 ikke længere ville yde støtte, da de mente,

at det var en offentlig opgave. Derfor anmodede ordbogen om i 2026 at få 6,4 mill. i støtte, i stedet for de 1,5 mill. den fik tidligere, og at det beløb skulle stige til 8,0 mill. i 2027. Et enigt kulturudvalg anbefalede dengang bevillingen med den begrundelse, at ordbogen er en ”vital del af vores sproglige infrastruktur”.

For at støtte ordbogen blev der igangsat en indsamling af underskrifter til borgerforslaget ”Den Danske Ordbog”. En af initiativtagerne, Martin Lund, der er redaktør af Modernmåls Selskabs tidsskrift, udtalte til Kristeligt Dagblad at ”vi ser lande som Tyskland og Frankrig, der har respekt for deres egen kultur, men samtidig kan vi ikke i Danmark finde ud af at allokere ni millioner kroner til en ordbog. Politikerne burde slet ikke tale om åndelig oprustning, uden at sikre de penge først”.

Den Danske Ordbog havde håbet på at blive reddet i forbindelse med finansloven, men det lykkedes altså ikke. Resultatet er, at man nu må gå i gang med at fyre næsten hele redaktionen og et antal IT-folk, der arbejder med hjemmesiden. Det vil skabe store problemer med opdatering og resultere i, at stoffet bliver forældet.

At der er brug for ordbogen bekræftes af, at hjemmesiden har 130.000 daglige brugere. Vi må konstatere, at politikerne, der i tide og utide råber op om, at vi skal bevare de såkaldte danske værdier, når det kommer til stykket ikke ville støtte ordbogen.

Man taler om, at der skal bruges mere kunstig intelligens for at effektivisere, og meget tyder på, at det er sket i dette tilfælde, men man burde nok have brugt sin sunde fornuft i stedet for.

Kulturliv

Film værd at se

Den sidste Viking	Small things like these
Mors drenge	Saras stempel
One battle after another	I'm still here

Røde lejesvende

Liberal Alliances kulturpolitiske ordfører, Katrine Daugaard, har i forbindelse med sin kritik af DR hevet den gamle travers frem, som Erhard Jacobsen lancerede, om at journalisterne på DR er røde lejesvende. Det sker bl.a. fordi en række journalister fra DR har underskrevet en udtalelse, der giver udtryk for, at Israel begår folkemord i Gaza, og det er hun ikke enig i. Hun mener måske også, at dommerne i den internationale krigsforbryderdomstol er røde lejesvende.

Når hun igen taler om røde lejesvende, kan man ikke undgå at få den tanke, at hun er blevet inspireret af Donald Trump, der sviner journalister til, der tillader sig at kritisere ham, og som har beskyldt demokraterne for nærmest at være kommunister. Han gik så vidt, at han kaldte den nyvalgte borgmester i New York for 100% kommunistisk galning.

Den samme sprogbrug kunne man opleve i Katrine Daugaards udtalelse til Politiken, hvor hun i forbindelse med sagen om Filmtaget på Cinemateket, i bedste Trump-stil, kaldte de ansvarlige "sådan nogle crazy kunstnertyper på venstrefløjen, som får sindssyge ideer, de fører ud i livet uden at tænke sig om". Det var et held for hende, at hun ikke satte navn på, for så kunne hun have risikeret at få en retssag på nakken. Da jeg bad hende dokumentere, at de ansvarlige var venstreorienterede, svarede hun ikke trods flere rykkere, uden tvivl fordi hun ikke kunne bevise det, men det gør Trump jo heller ikke, når han kommer med løgnagtige beskyldninger.

Sorte lejesvende

Det må være sorte lejesvende, der stod for et indslag i TV-avisen, hvor man i forbindelse med omtalen af dommen om forbud mod Bandidos nævnte fire tidligere foreningsforbud, men glemte det femte, nemlig det grundlovstridige forbud mod DKP i 1941. Det er nok tvivlsomt om Katrine Daugaard vil interessere sig for dette, når det ikke er røde lejesvende der er på spil.

Udstillinger værd at se

Arbejdersmuseet: Leif Sylvester – Friheden flyver. Slutter 2.8.26.

Bornholms Kunstmuseum: Herbert von Garvens på Bornholm. Slutter 31.12.

Fuglsang Kunstmuseum: Jens Juel under huden. Slutter 18.1.26.

Fåborg Museum: Kunsten at rejse – Fynbomalernes adfærd. Slutter 30.12.

Heerup Museum: Mands drøm. Slutter 1.3.26.

Hirschsprungske Samling: En dag på stranden – Dansk Kunst i vandkanten. Slutter 31.12.

Hirschsprungske Samling-Ordstrupgård: Plantefeber – Verden i vindueskarmen. Slutter 11.1.26.

Kunstmuseum Brandts: Cathie Pilkington. Rag and bone. Slutter 6.4.26.

Kunstmuseum Brandts: Overtaci – Jeg begyndte som sommerfugl. Slutter 1.3.26.

Museum Jorn: Livsangst. Slutter 12.2.26.

Nivågård: Janus La Cour: Stilhed. Slutter 4.1.26.

Ribe Kunstmuseum: At male ud af hovedet – Ebba Carstensen. Slutter 18.1.26.

Skagens Museum: Hos mig – Skagensmaleren Viggo Johansen. Slutter 6.4.26

Skive Museum: Allan Otto og Ulrik Møller. Slutter 2.1.26.

Statens Museum for Kunst: Surrealisterne på papir. Slutter 11.1.26.

ANNONCER

Kære Joan

Vi ønsker dig et stort tillykke med din runde dag.
Lars og Berit

Når den røde høne galer

Så ved vi, at verden er af lave. Skål og tillykke med de 70, tak for din store indsats i klassekampen.

Dine kammerater i
Ama'r afdeling. – Ama'r & segl

Inge Høgh

Kammeraterne i Afdeling Midt-Vestjylland ønsker dig hjerteligt tillykke med fødselsdagen.

Gode kammerat Lars

Et forsinket men lige velment tillykke med de 70 år.
Ønskes af Kjeld og Raija

Gode kammerat Joan

Stort tillykke med de 70 år og tak for din indsats gennem årene.

Kammeratlig hilsen
Keld og Raija

Tillykke Joan

med de 70 år.
Kammeratlig hilsen Karin

Langt over mål!

DKP og bladet KOMMUNIST takker for de mange bidrag til årets indsamling, som har kørt i 6 uger.

Vi sluttede med et brag en valg/indsamlingsfest, hvor vi kunne konstatere allerede klokken 15.00, at vi havde rundet målet på de 300.000 kroner. I alt har vi samlet over 357.000 kroner ind.

Man har kunne følge med hver søndag på hjemmesiden dkp.dk. Nu har vi sikret udgivelsen af KOMMUNIST det næste år.

Partiafdelingerne har indsamlet:	325.317,00 kr.
Abonnementer	4.800,00 kr.
Stilladsarbejderne i København.....	3.000,00 kr.
BJMF	15.000,00 kr.
Spartakus	3.000,00 kr.
Gelsted/Kirk/Scherfig selskabet.....	2.000,00 kr.
Diverse:	3.095,00 kr.

Bladfond oktober-november 2025

Amager.....	1.540,00
Fyn/Langeland	400,00
Per Eriksen	200,00

I alt 2.140,00

Bladfond september-oktober 2025

Fyn/Langeland	100,00
Vest	650,00
Per Eriksen	200,00
Ali Hansen.....	1.000,00
Niels Ole Olsen	675,00

I alt 2.625,00

Har du vundet i Cuba-lotteriet?

Check, om du er heldig, på www.cuba-venner.dk

DKP
KOMMUNISTERNE

Bliv medlem af
DKP, Danmarks
Kommunistiske Parti

Kontakt os på mail:
dkp@kommunisterne.dk
eller ring til os på telefon
38 88 28 33,
hvis du ønsker at blive
medlem af DKP,
Danmarks
Kommunistiske Parti.

International Forums Palæstinagrube modtog prisen for at være organisator for Palæstina-demonstrationerne, deres konstante aktivitet omkring Israels historiske overgreb på den palæstinensiske folk.

Pris nummer to gik til bandet "Kræet".

Foto: Søren Andersen

Fra notesblokken

v. Hardy Bengtsen

Dårligere år for år

Med over tre millioner i arbejde må danskerne siges at leve op til deres del af den såkaldte "samfundskontrakt". Men hvordan ligger det egentlig med modydelsen? Altså regeringens løfter om ordentlig og forsvarlig kernevelværd.

Et eksempel fra den lange liste af brudte løfter viser, at det er blevet sværere at få et bad af hjemmehjælpen. Omkring hver tredje ældre, der modtager hjemmehjælp, oplever nu, at der ikke er mulighed for at komme i bad eller blive vasket, når der er behov for det. I 2021 var tallet hver femte. Samtidig oplever flere ældre, at de heller ikke får gjort rent af hjemmehjælpen, når der er beskidt.

Det dokumenterer en undersøgelse, Danmarks Statistik har lavet for Ældresagen, som mener hjemmehjælpen fungerer dårligere år for år.

Ingen forskel

En lytter på Radio 4 bemærkede i en debat, at der er flere ligheder end forskelle mellem de to nyhedsudsendelser på hhv. DR og TV2. Samme historik og nogenlunde samme historier. Har man ikke set nogen af dem, har man anvendt sin tid virkelig fornuftigt.

Liberal ikon

Den argentinske ultraliberalistiske præsident Javier Milei er blevet et globalt højrefløjsikon. Efter to år ved magten lever 52,9 procent af argentinerne nu under fattigdomsgrænsen. Svarende til 15,7 millioner mennesker.

Trumps USA

Ifølge en amerikansk rapport ejes nu mere end to trediedele af USA's rigdomme af 0,5 procent af befolkningen.

Gennemkorrupt

"Hele vores system er bygget på korruption. Det er simpelthen ryggraden i Ukraines økonomi. Det dræber vores land og sammenhængskraften indefra".

(Igor Semaninya, fhv. antikorrupsionsdetektiv, i Politiken.)

Gelsted-Kirk-Scherfig-fondens pris 2025

Formanden for fonden Gitte Thomsen åbnede eftermiddagen med en skarp antikrigstale og med nødvendigheden om at bevare håbet. Hun citerede Otto Gelsteds digtsamling "Sange under den kolde krig".

Prisuddelingen blev afholdt søndag den 16. november i år, i 3F København. Den var velbesøgt.

Palæstina i hjertet

Den første pris gik til International Forums Palæstina-

gruppe. Gruppen fik prisen for igennem flere år været organisator for Palæstina-demonstrationerne, deres konstante aktivitet omkring Israels historiske overgreb på den palæstinensiske folk.

Det var Jean-Martin Christensen, bestyrelsesmedlem i 3F København, som motiverede prisuddelingen. Han fremhævede, at IFP var de første, der efter 7. oktober 2023 indkaldte til de tusindtallige demonstrationer, som nu gennem mere end to år

forsat foregår overalt i Danmark. Både motivationen og takketalen var politiske stærke. Kampen for fred og socialisme hænger uløseligt sammen med kampen for Palæstina.

Efterfølgende sang Dana Alshihaby palæstinensiske sange på arabisk, så hårene rejste sig og tårerne trillede.

På kanten af samfundet

Pris nummer to gik til bandet "Kræet".

I første del hyldede vi den internationale solidaritet, sagde konferencier formand for DKP, Rikke G.F. Carlsson, – men vi glemmer heller ikke bunden af det kapitalistiske samfund. Hun henviste til den nye kontanthjælpsreform, den manglende vilje til forståelse af dem på kanten. Selv to dage før kommunvalget garanterede hun, at det nok kun var DKP gennem fonden, som hyldede kulturen i disse nedskæringsår. Musikken formidler bedst.

Preben Fogelstrøm motiverede Kræet ved at vise den lige linje fra Jan Toflund og Benny Holst til Kræets socialrealistiske tekster, og så gjorde det jo ikke musikken værre, at Tania Salvangs stemme gav tanker til Janis Joplins.

Kræet sluttede eftermiddagen af med en lille koncert. En eftermiddag i Gelsted, Kirk og Scherfigs ånd.

RC

Dana Alshihaby sang palæstinensiske sange, så hårene rejste sig og tårerne trillede.

Nytårsannoncer

Traditionen tro beder vi alle afdelinger og distrikter om at indsende nytårsannoncer til KOMMUNIST. Andre kan også deltage.

Alle annoncer bringes i vort januar-nummer.

Fristen for indsendelse af annoncer er den 8. december 2025.

Redaktionen

Tegn abonnement på bladet

KOMMUNIST

1 år 325 kr.
1/2 år 175 kr.

Skriv til kommunist@kommunisterne.dk, hvis du ønsker abonnement på KOMMUNIST – bladet, der altid står på de svages og de kæmpendes side. Giv besked på ovenstående mail-adresse, hvis du ikke ønsker det trykte blad tilsendt, – så sender vi dig en PDF-fil i stedet.

KOMMUNIST udkommer hver måned, undtagen juni og juli.

Bjørn Gemzøe 88 år

■ Bjørn er selvlært reklametegner og har levet af det næsten hele sit liv. Han begyndte at tegne til *KOMMUNIST* i 1990'erne, men tegnede også plakater og illustrerede pjecer for partiet. De sidste mange år var han fast på side 3-kommentaren. Mange foreninger har nydt godt af Bjørns streg.

Nu er Bjørn gået på velfortjent pension. Vi har været igennem arkivet og viser her en lille bitte del af de mange dagsaktuelle politikker, han har tegnet – og de holder endnu.

Tak for indsatsen og berigelsen.

